

ЧЕРТИ НА ХАРАКТЕРА И АГРЕСИВНОСТ

Някои черти на характера и стилове предразполагат към агресивност.

Паранаичен стил. Децата с параноичен стил са склонни към агресия, която е предпоставена от подозрителността и свързаните с нея високомерие и враждебност. Параноичният стил се изразява в две форми – скрит, боязливо-подозрителен и надменен. Това, което издава параноичността е подозрителността и недоверието към връстници и възрастни. Децата с този стил се чувстват беззащитни. Собствената си агресия осмислят с термините на себезащита.

Нарцистичен стил. Децата с нарцистичен стил са склонни към агресия, която е предпоставена от прекомерното чувство за собствено значение и привлекателност, от стремежа да се налагат над другите. Нарцисизмът разкрива „чупливия” характер на детската самооценка.

Нарцисизмът издава силна центрираност в Аза, която ограничава загрижеността за чувствата и нуждите на другите деца. Нарцисизмът създава:

- съсредоточеност върху отрицателните оценки и чувства на другите за Аза;
- стремеж за засилване на самоуважението чрез търсене и изискване на възхищението на другите.

При нарцисизма състоянието на егоцентричност е основополагащо, а не обмислено усилие да беде наранено друго дете. Нарцистичната нагласа насочва към агресия само ако детето се чувства засегнато – агресията е насочена към другия, който подлага на съмнение собствената ми значимост.

За нарцистичното дете ценностни и истински са само неговите нужди, чувства и притежания. Когато техният нарцисизъм е нараняван или заплашван чрез пренебрегване, изобличение, критика, детето реагира с ярост, гняв и желание за отмъщение.

Антисоциален стил. Децата с антисоциален стил са склонни към пренебрегване на правила и норми на живот. Те са нечувствителни към нуждите на другите деца и не изпитват угризения за причинените страдания.

Садистичен стил. Децата с този стил изпитват удоволствие от причиненото страдание. Те са склонни да използват заплахата, принудата, насилието, за да постигнат надмощие над другите, да подчинят.

Избягващ стил. Децата с този стил се характеризират с плахост, стеснителност, ниска самооценка, страх от отрицателна оценка. Това са самотни и изолирани деца, без достатъчна подкрепа от другите. Чрез плахостта и неувереността в поведението си такива деца преднамерено привличат агресивността върху себе си.

Зависим стил. Децата с този стил изпитват прекалена нужда другите да се грижат за тях, да поемат отговорност вместо тях. Децата, които са зависими са с прилепчиво поведение, със засилен страх от изоставане, склонни към подчинение, към доброволно извършване на неприятни за тях неща, за да не загубят грижата и подкрепата на връстници и възрастни.

Тревожен стил. Децата с този стил са плахи, неуверени, стеснителни, с ниска самооценка. Отсъствието на приятели, както и неувереността, засилват усещането за беззащитност и също се превръщат в обект за агресивност на другите деца.

Мазохистичен стил. Децата с този стил са склонни да избират връстници и ситуации, които им носят разочарования и провали. Те сами се поставят в позиция да бъдат използвани от връстниците си. Те са силно зависими от поддръжката и приемането на другите, лесно могат да изпаднат в позиция на жертва, да имат усещането, че са унижени и недооценени. Те са лесно уязвими и разочароващи се.